

Kohtulahendite kogumik

Kohtuasi C-1/12

Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas *versus* Autoridade da Concorrência

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Tribunal da Relação de Lisboa)

Raamatupidamiskspertide kogu — Raamatupidamiskspertide kohustusliku koolituse süsteemi reguleerivad normid — ELTL artikkel 101 — Ettevõtjate ühendus — Konkurentsi piiramine — Põhjendused — ELTL artikli 106 lõige 2

Kokkuvõte – Euroopa Kohtu otsus (teine koda), 28. veebruar 2013

1. *Konkurents — Liidu õigusnormid — Ettevõtja — Mõiste — Raamatupidamiskspertid — Hõlmamine*

(ELTL artiklid 101, 102 ja 106)

2. *Keelatud kokkulepped — Ettevõtjate ühenduste otsused — Mõiste — Raamatupidamiskspertide kohustusliku koolituse süsteemi reguleerivad normid, mille on vastu võtnud liikmesriigi raamatupidamiskspertide kogu — Hõlmamine*

(ELTL artikkel 101)

3. *Keelatud kokkulepped — Liikmesriikidevahelise kaubanduse mõjutamine — Hindamiskriteeriumid*

(ELTL artikkel 101)

4. *Keelatud kokkulepped — Konkurentsi kahjustamine — Ettevõtjate ühenduste otsused — Raamatupidamiskspertide kohustusliku koolituse süsteemi reguleerivad normid, mille on vastu võtnud liikmesriigi raamatupidamiskspertide kogu — Konkurentsi vastase mõju hindamine siseriikliku kohtu poolt — Kutseliidu kasuks turu olulises osas konkurentsi välistamine ja turu ülejäänud osas konkurente diskrimineerivate tingimuste kehtestamine — Liidu konkurentsieeskirjade rikkumine — Põhjendamine vajadusega tagada raamatupidamiskspertide pakutavate teenuste kvaliteet — Puudumine*

(ELTL artikli 101 lõiked 1 ja 3 ning ELTL artikli 106 lõige 2)

1. Raamatupidamiskspertid pakuvad tasu eest raamatupidamisteenuseid, mis seisnevad nimelt majandusüksuste raamatupidamise kavandamises, korraldamises ja koordineerimises, nende finantsaruannete ja maksudeklaratsioonide allkirjastamises, nõustamises raamatupidamise, maksunduse ja sotsiaalkindlustuse alal ning maksumenetluses haldusmenetluse staadiumis nende maksukohustuslaste esindamine, kelle raamatupidamise eest nad vastutavad, samuti kannavad vabade elukutsete liikmetena oma tegevuse teostamisega kaasnevat finantsriski, kuna juhul, kui kulud ja tulud

ei ole tasakaalus, peavad nad vastava puudujäägi ise katma, tegelevad majandustegevusega ning järelikult kujutavad nad endast ettevõtjaid ELTL artikli 101 tähenduses, ilma et seda järeldust võiks muuta nende osutatavate teenuste keeruline erialane olemus ega ka asjaolu, et nende kutsetegevus on reguleeritud.

(vt punktid 37 ja 38)

2. Niisugust määrust nagu Regulamento da Formação de Créditos (ainepunktide omandamise määrus), mille on vastu võtnud selline kutseliit nagu Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas (Portugali raamatupidamiskspertide kogu, edaspidi „OTOC”), tuleb lugeda ettevõtjate ühenduse otsuseks ELTL artikli 101 lõike 1 tähenduses.

Esiteks ei saa väita, et määrus ei kuulu majandustegevuse valdkonda, kuna OTOC pakub ise raamatupidamiskspertidele mõeldud koolitusüritusi ning teiste sellist koolitust pakkuda soovivate teenuseosutajate juurdepääs on allutatud määruses asuvatele normidele. Lisaks on raamatupidamisksperti kohustus läbida koolitus vastavalt selles määruses ette nähtud tingimustele tihedalt seotud tema kutsetegevuse teostamisega, kusjuures kohustuse järgimata jätmine võib kaasa tuua distsiplinaarkaristused nagu tegevuse peatamine kuni kolmeks aastaks või kutseliidust väljaarvamine. Isegi kui eeldada, et määrus ei mõjuta otseselt raamatupidamiskspertide endi majandustegevust, ei jäta see asjaolu üksi ettevõtjate ühenduse otsust väljapoole ELTL artikli 101 kohaldamisala. Niisugune otsus võib takistada, piirata või kahjustada konkurentsi ELTL artikli 101 lõike 1 tähenduses mitte üksnes turul, kus kutseliidu liikmed tegutsevad oma tegevusalal, vaid ka mõnel muul turul, kus see kutseliit ise tegeleb majandustegevusega.

Teiseks kui niisugune kutseliit nagu OTOC võtab vastu ainepunktide omandamise määruse, ei teosta see liit ka avalikule võimule omast pädevust, vaid on pigem kutseala reguleeriv organisatsioon, mille tegevus kujutab endast ka majandustegevust.

Esiteks nii õiguslik raamistik, milles need kokkulepped sõlmitakse ja otsused tehakse, kui ka sellele raamistikule erinevates siseriiklikes õiguskordades antud õiguslik määratlus ei oma liidu konkurentsieeskirjade, eelkõige ELTL artikli 101 kohaldamise osas tähtsust. Teiseks ei anta OTOC põhikirjaga viimasele ainuõigust pakkuda raamatupidamiskspertidele ette nähtud koolitust ning ei nähta koolitusorganisatsioonidele ette tingimusi pääseda raamatupidamiskspertide kohustusliku koolituse turule.

Lõpuks asjaolu, et OTOC eesmärk ei ole tulu saamine, ei takista seda, et üksust, kes teeb turul tehinguid, tuleb pidada ettevõtjaks, kuna vastavate teenuste pakkumine konkureerib selliste teiste ettevõtjate pakkumisega, kelle eesmärk on tulu saamine.

(vt punktid 41–46, 48, 51, 52, 56, 57, 59 ja resolutsiooni punkt 1)

3. Vt otsuse tekst.

(vt punkt 65)

4. Niisugune määrus – millega rakendatakse raamatupidamiskspertide kohustusliku koolituse süsteem, selleks et tagada viimaste pakutavate teenuste kvaliteet – nagu ainepunktide omandamise määrus, mille on vastu võtnud selline kutseliit nagu Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas, kujutab endast ELTL artikliga 101 keelatud konkurentsipiirangut niivõrd, kui sellega välistatakse – mida peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus – kutseliidu kasuks asjaomase turu olulises osas konkurents ning kehtestatakse turu ülejäänud osas kutseliidu konkurente diskrimineerivad tingimused.

Lisaks, ettevõtjate ühenduse iga otsus, mis piirab poolte tegevusvabadust, ei kuulu tingimata ELTL artikli 101 lõikes 1 sätestatud keelu kohaldamisalasse. Selle sätte kohaldamisel käesolevale juhtumile tuleb kõigepealt arvestada üldist konteksti, milles kõnealune ettevõtjate ühenduse otsus on tehtud või mõju avaldab, eelkõige selle eesmärgi. Näib, et OTOC kehtestatud konkurentsipiirangud lähevad kaugemale sellest, mis on vajalik raamatupidamiskspertide pakutavate teenuste kvaliteedi tagamiseks.

Lõpuks ei ole täidetud esiteks ELTL artikli 101 lõikes 3 ja teiseks ELTL artikli 106 lõikes 2 ette nähtud erandi kohaldamise tingimused.

(vt punktid 68–73, 93, 97–108 ja resolutsiooni punkt 2)